

Het was kwart over vijf toen de wekker afliep.....eruit en op pad met de vogelwerkgroep want wanneer je vogels wilt horen en zien is de dageraad het mooiste moment. Het was nog donker maar de vogels lieten zich al goed horen. Toen we met 15 enthousiaste vogelaars op de parkeerplaats bij Herberg 't Pannehûske in Achtmaal arriveerden, kwam de zon als een vuurrode bal op, dat belofde een mooie morgen te worden. Deze morgen zouden we een wandeling doen over de Oude Buisse Heide.

De landgoederen Oude Buisse Heide, Wallsteijn en De Moeren in Zundert ontstonden na het afgraven van het hoogveen. Tot halverwege de achttiende eeuw werd het turf via volgeladen platbodems over de turfvaart naar de haven vervoerd. Na deze ontginning waren land- en bosbouw belangrijke inkomstenbronnen voor de landgoedeigenaren.

Oude Buisse Heide

Op de Oude Buisse Heide bracht schrijfster en politica Henriëtte Roland Holst haar zomers door. Hier schreef ze de meeste van haar boeken en ontving ze beroemde schrijvers en politici. In de theekeutel dronk ze geregeld haar thee. Haar gasten ontving Henriëtte in de zogenaamde Herenkamer. Deze kamer is door Natuurmonumenten gerestaureerd. Met de komst van kunstmest is veel heide ontgonnen tot landbouwgrond. Dankzij het beheer door Natuurmonumenten zijn de levendbarende hagedis, insecten en planten behouden.

Wallsteijn en De Moeren

Deze landgoederen bestaan uit naald- en loofbossen met oude eikenlanen, die worden afgewisseld met door houtwallen omgeven landbouwgronden. De blauw gemarkeerde keutelroute komt langs oude boeren hoeves en de thee- en jachtkoepeles op beide landgoederen. De verhoogde ligging zorgt voor een prachtig uitzicht over de landerijen. Op Wallsteijn herstelt Natuurmonumenten de zeldzame hakhoutcultuur.

De Reten

Ooit vormden de Oude Buisse Heide, De Moeren en de tussenliggende De Reten één groot heidegebied. Natuurmonumenten maakt van de landbouwgronden in de Reten weer heide en herstelt daarmee de verbinding tussen de natuurgebieden. Daarvan profiteren de gladde slang en vlinders zoals het heideblauwtje.

Natuurmonumenten aan het werk

Op de akkers gebruikt Natuurmonumenten geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen. Er groeien akkerkruiden als leeuwenklauw, klaproos en korenbloem. Vogels als geelgors en patrijs profiteren van deze kruidenrijke akkers. Vennen op de Oude Buisse Heide krijgen een schoonmaakbeurt, om dichtgroei te voorkomen. Door een boomvrije zone rondom de vennen te maken, wordt het inwaaien van bladeren verminderd. Ook graaft Natuurmonumenten poelen voor kikkers en Alpenwatersalamanders. Heide keert terug. Natuurmonumenten maakt van de landbouwgronden in de Reten opnieuw heide. Zo komt er weer een verbinding tussen de heidegebieden van de Oude Buisse Heide en Landgoed De Moeren. Dat is belangrijk voor de twee populaties van de gladde slang die nu gescheiden leven. Natuurmonumenten plagt op kleine schaal heide, zodat deze niet met gras overwoekerd raakt. Dankzij deze ingreep laat het zeldzame klokjesgentiaan zich weer zien. In de bosranden brengt Natuurmonumenten meer variatie aan. Op de overgang naar de heide en weiland komen inhammen in het bos. Daar krijgen bloeiende struiken en planten kans om zich te vestigen. Kleine zoogdieren, vogels en vlinders profiteren hiervan.

Karakteristieke hakhoutbossen zoals in Wallsteijn zijn zeldzaam. Natuurmonumenten hakt deze eiken- en elzenbossen eens in de 6 tot 8 jaar. Zo ontstaat een afwisselend landschap dat veel soorten planten en dieren aantrekt. Bijvoorbeeld daslook, hazelworm en dagvlinders.

Natuurmonumenten heeft 7 gemarkeerde wandelroutes uitgezet op de Oude Buisse Heide en aangrenzende landgoederen, onze coördinator had zelf een route uitgezet die langs bos, heide, vennen en weilanden liep zodat we optimaal ons doel, zoveel mogelijk soorten vogels waarnemen, zouden bereiken. We startte onze route met de gele wandelroute vanaf landgoed Wallsteijn waar de grote bonte spechten al volop roffelden. Het was ook hier waar we de roep van de "poelepetaten" (parelhoenders) hoorden. Ook werd hier de roep van een pauw gehoord. Volgens Christ was het een witte pauw????? Hoe hij dit wist was ook voor ons een raadsel maar wij denken dat hij het exemplaar al een keer eerder gezien heeft.

Wandelend over een prachtige statige eikenlaan hadden we ook merel, winterkoning, tjiftjaf, koolmees, heggemus, boomklever, houtduif, holenduif, zwartkop en vink goed kunnen horen en zien.

We kwamen aan bij één van de thee- jachtkoepels in het gebied, de koepel van Wallsteijn.

De Zonneheuvel en Zonnedreef zijn aangelegd rond 1800. Het bijzondere aan de heuvel is dat deze niet gericht is op het omliggende landschap maar op de Zonnedreef. Deze gerichtheid naar binnen is kenmerkend voor het landgoed Wallsteijn, dat altijd een besloten karakter heeft gehad. Van heuvel naar koepel.

In eerste instantie werd de heuvel als een stenen halfcirkelvormig bouwseltje gezet met een zitbank. De omringende bomen diende als windbreker. Later is de koepel op een heuvel geplaatst. De mensen gebruikten deze heuvel en koepel als rustplek of schuilplek en om inspiratie op te doen.

Na op deze plaats nog een tweetal nijlganzen en een blauwe reiger over hebben zien vliegen vervolgden we onze wandeling. We stonden kort stil bij de Turfvaart, de gegraven vaart die we hier zagen werd vroeger gebruikt om de turf vanuit de Oude Buisse Heide naar de havens van Antwerpen en Breda te vervoeren, vandaar de toepasselijke naam voor dit water: de Turfvaart. We keken op de weilanden of we nog reeën zagen maar alleen een haas was te bewonderen. Naast groenling, houtduif, gaai en zanglijster stonden we plotseling met zijn allen een paar rouwkwikstaarten te bewonderen. In eerste instantie dachten we witte kwikstaarten te zien maar de kleur was wel bijzonder donker, dus de vogelboeken erbij en we waren overtuigd, dat was een mooie waarneming. We liepen op een pad met aan de ene kant de heide en aan de andere kant de landbouwgronden. Toen we de vennen zagen werden de telescopen gericht op het water om te zien wat daar vertoefde, wilde eend, bergeend, krakeend en slobeend. Plots werd onze aandacht gericht op een vogel met een masker. In het gebied was een tijdje de klapekster aanwezig maar deze vogel was kleiner.

Het was ver weg maar toch met de telescoop dachten we in eerste instantie een grauwe klauwier maar aangezien dat wel een vroege melding zou zijn, strekte de vogel zijn veren en hadden we een duidelijker beeld van de vogel.....het was een tapuit. Ook zagen we hier duidelijk een aantal graspiepers, Kieviten, roodborsttapuiten, putters en een mannetje fazant. Verder wandelend zagen we hoe een Kievit een wulp uit zijn territoria verjaagde, zagen we boerenzwaluwen overvliegen tot iemand zei dat ze in een top van een boom zaten. De kijker erop maar geen boerenzwaluw maar wel een tweetal beflijsters, wat een mooie waarneming. Er werd dan ook lang bij stil gestaan.

We kwamen op het punt waar we de gele route overstaken naar de blauwe route en liepen verder in landgoed De Moeren, één van de particuliere natuurparels. Hier namen we waar, de boompieper, hoorden we een groene specht, zagen we kool - en pimpelmees, buizerd, grote zilverreiger, kneuen, gaai, meerkoeten en rietgorzen. In de verte zagen we al de theekoepel die Natuurmonumenten geplaatst heeft en door Leo aangewezen was als rustplaats waar we onze koffie zouden nuttigen, dus even de pas erin. Uiteraard wel genietend van wat we onderweg allemaal zagen. Toen was het tijd voor een bakske.

Tijdens de koffiepauze keken we nog even wat we allemaal al waargenomen hadden en daar kwam nog bij de boomleeuwerik, grote Canadese gans, boomkruiper, zwarte kraai, zwartkop, tjiftjaf, fitis en werd ook nog een paddenstoel waargenomen namelijk het zilveren boomkussen. We vervolgden onze tocht en niemand gelooft het als Leo het zegt maar toch hoorden meerderen de koekoek, al was het ver weg. Jos merkte nog op dat we geen torenvalk gezien hadden en nog geen vijf minuten later, jawel hoor daar was ie, een biddende torenvalk maar wat zat daar in die boom die we in de kijker hadden. De telescoop werd weer scherpgesteld en ja hoor, prachtig, een mannetje blauwborst. We naderde de beukenlaan met de theekoepel waar schrijfster en politica Henriëtte Roland Holst haar zomers doorbracht en ook hier waren de boomklevers actief, zag Corrie nog, na eerst de afbeelding in de vogelboeken vergeleken te hebben, een mannetje bonte vliegenvanger, hoorden we nog de dodaars, vloog nog een scholekster voorbij, cirkelden een tweetal buizerds in de lucht, stonden we nog oog in oog met een aantal kuifmeesjes, een ekster en sprong een eekhoorn door de bomen. Stilletjes aan kwamen we toch aan het einde van de wandeltocht en na eerst onze rugzakken in de auto gedropt te hebben namen we nog een heerlijk afzakkertje bij de herberg. We lieten ons de koffie met warme appeltaart Pannehûske met slagroom heerlijk smaken en nog wat napratend constateerden we dat we vandaag op deze mooie wandeling maar liefst 56 vogelsoorten waargenomen hebben. Al met al een geslaagde tocht en zo vertrokken we rond half één weer huiswaarts. Eenieder weer bedankt voor zijn of haar inzet en graag tot een volgende keer.

Leo Reijnierse, coördinator VWG Ken en Geniet.

Natuurvereniging Ken en Geniet